

## **Inventering av insekter på sälg i Tinnerö eklandskap säsongen 2004**



*Euryusa optabilis* av Kenneth Claesson





# Inventering av insekter på sälg i Tinnerö eklandskap säsongen 2004

## Sammanfattning

Under fältsäsongen 2004 inventerade Calluna AB insekter knutna till sälg i Eklandskapet i Linköpings kommun. Inventeringen finansierades av Linköpings kommun och Eklandskapsstiftelsen, vilket resulterade i en inventeringsinsats med 6 fönsterfällor i det blivande naturreservatet Tinnerö eklandskap.

I reservatet hittades 5 rödlistade arter samt ytterligare 17 så kallade regionalt rödlistade arter, enligt 2005 års lista (Gärdenfors). De mest intressanta fynden var kortvingen *Euryusa optabilis*, VU och knäpparen *Hylis procerulus*. *Euryusa optabilis* är mycket sällsynt och bara påträffad på ett fåtal lokaler i landet och den är tidigare inte påträffad i Östergötland. Arten verkar vara knuten till gamla döda lövträd med samhällen av myran *Lasius brunneus*. *Hylis procerulus*, VU, är även den mycket sällsynt och anses knuten till rödmurken granved i grannaturskog. Sannolikt är vedens konsistens mer avgörande för arten än själva trädslaget.

## Metodik

Vid inventeringsarbetet användes fönsterfällor. En fönsterfälla fångar flygande insekter och placeras oftast i anslutning till intressanta substrat på träd. Exempel på intressanta substrat är t.ex. högstubbar, savflöden eller död ved. Fönsterfällan består av en polykarbonatglasskiva och en aluminiumvanna som med hjälp av snöre hängs upp i trädet. De flygande insekterna krockar med det genomskinliga glaset och faller ned i vanna som innehåller en konserverande lösning av vatten och glykol.

Fällorna sattes ut i början av maj och togs ned i början av augusti. Däremellan vittjades fällorna med ca en månads mellanrum. Artbestämningen har huvudsakligen genomförts av Håkan Andersson, Calluna.

## Resultat

Totalt bestämdes följande antal arter; 297 skalbaggar, 2 halvvingar, 7 getingar, 4 myror, 18 rovsteklar, 10 samhällsbin, 4 fjärilar, 1 tvåvinge, 2 blindklokrypore och 1 spolsnäcka. Följande rödlistade arter artbestämdes:

Kortvingen *Euryusa optabilis*, VU. Arten är mycket sällsynt och bara påträffad på ett fåtal lokaler i landet och den är tidigare inte påträffad i Östergötland. Arten verkar vara knuten till gamla döda lövträd med samhällen av myran *Lasius brunneus*.



*Euryusa optabilis*, illustration av Kenneth Claesson.

Knäpparen *Hylis procerulus*, VU, är mycket sällsynt och anses knuten till rödmurken granved i grannaturskog. Sannolikt är vedens konsistens mer avgörande för arter än själva trädslaget.



*Hylis procerulus*, illustration av Kenneth Claesson

Fjädrvingen *Ptenidium gressneri*, NT, lever i vitrötad ved eller i stamhåligheter främst i alm och ek. Arten är lokal men kan vara tämligen individrik i vissa enskilda träd.

Halvknäpparen *Microrhagus lepidus*, NT, lever i lös vitrötad ved i murkna grova stubbar av asp, sälg, al och björk. Arten är lokal och sällsynt.

Viveln brun vedborre, *Xyleborinus saxsensii*, NT, lever i nyligen död lövved främst av ek och apel. Arten är sällsynt förekommande i södra Sverige.

Ytterligare 17 arter hittades som tidigare varit rödlistades. Av dessa arter är den mycket vackra långhorningen myskbock, *Aromia moschata*, starkt knuten till gamla solbelysta och skadade sälgar.

Kompleta artlistor från inventeringen finns som bilaga till rapporten.

**Eklandskapet, Linköpings kommun, 2005**

		Tinnerö 1	Tinnerö 2	Tinnerö 3	Tinnerö 4	Tinnerö 5	Tinnerö 6
Fälla nr		Fönster	Fönster	Fönster	Fönster	Fönster	Fönster
Fälltyp		Fönster	Fönster	Fönster	Fönster	Fönster	Fönster
Trädslag		Salg	Salg	Salg	Salg	Salg	Salg
x-koordinat		6470959	6470881	6471419	6473839	6474154	6474135
y-koordinat		1488172	1489500	1489176	1488858	1488795	1488783
Kat. nr.		Ti 1	Ti 2	Ti 3	Ti 4	Ti 5	Ti 6
		Antal					

**COLEOPTERA - SKALBAGGAR**

**CARABIDAE - Jordlöpare**

345	<i>Dromius agilis</i>		5		4			1	
349	<i>Dromius fenestratus</i>		1			1			

**HYDROPHILIDAE - Palpbaggar**

629	<i>Cercyon terminatus</i>		1				1		
-----	---------------------------	--	---	--	--	--	---	--	--

**PTILIIDAE - Fjädersvingar**

729	<i>Ptenidium gressneri</i>	NT	1			1			
731	<i>Ptenidium turgidum</i>	RR (4)	1					1	
737	<i>Ptenidium nitidum</i>		1						1
774f	<i>Acrotichis</i> spp. (hanar)		1	1					
789	<i>Acrotichis intermedia</i>		1						1
794	<i>Acrotichis sitkaensis</i>		3			1		2	

**LEIODIDAE - Mycelbaggar**

844	<i>Anisotoma humeralis</i>		15	1	11	2	1		
867	<i>Agathidium seminulum</i>		1		1				
908	<i>Sciodrepoides watsoni</i>		3		3				
948	<i>Stenichnus scutellaris</i>		1						1
951	<i>Stenichnus collaris</i>		3	1		1		1	

**SILPHIDAE - Asbaggar**

971	<i>Nicrophorus investigator</i>		4		4				
973	<i>Nicrophorus vespilloides</i>		22		20		2		

**STAPHYLINIDAE - Kortvingar**

1109	<i>Quedius mesomelinus</i>		2		1	1			
1122	<i>Quedius xanthopus</i>		4		3		1		
1256	<i>Stenus clavicornis</i>		1		1				
1334	<i>Bibloporus bicolor</i>		4		4				
1335	<i>Bibloporus minutus</i>		2				2		
1348	<i>Euplectus bescidicus</i>	RR (4)	1			1			
1354	<i>Euplectus karsteni</i>	Indikator	23	3	5	13	2		
1355	<i>Euplectus fauveli</i>		3			1	1		1
1397	<i>Megarthus denticollis</i>		1					1	
1427	<i>Hapalaraea ioptera</i>		4				3	1	
1449	<i>Phloeonomus planus</i>		1			1			
1454	<i>Xylodromus depressus</i>		1					1	
1501	<i>Scaphisoma agaricinum</i>		2			2			
1530	<i>Carpelimus corticinus</i>		7					4	3
1546	<i>Oxytelus laqueatus</i>		1	1					
1549	<i>Anotylus rugosus</i>		1					1	
1602	<i>Trichophya pilicornis</i>		1	1					
1639	<i>Lordithon lunulatus</i>		1			1			
1651	<i>Sepedophilus bipunctatus</i>	RR	2			2			
1655	<i>Tachyporus nitidulus</i>		1					1	
1668	<i>Tachyporus transversalis</i>		2			1		1	

1687	Tachinus laticollis		1	1					
1700	Aleochara sparsa		5					5	
1701	Aleochara stichai		3		2	1			
1749	Oxygaster arborea	RR	1						1
1795	Haploglossa villosula		75	2	9	20	29	1	14
1862	Aloconota gregaria		5	1				2	2
1922	Atheta zosteriae		1					1	
1929	Atheta laticollis		2			1			1
1932	Atheta orbata		8				6	1	1
1934	Atheta fungi		5	1				2	2
1949	Atheta flavipes		1			1			
1984	Atheta castanoptera		4			4			
1997	Atheta nidicola		2	1			1		
2009	Atheta crassicornis		2			1			1
9-2010	Atheta crassicornis/paracrassicornis		2						2
2016	Atheta nigricornis		32	5		4	5	6	12
2064	Amischa analis		4				1	2	1
2069	Thamilaraea cinnamomea		1		1				
2106	Gyrophana fasciata		1		1				
2107	Gyrophana congrua		1			1			
2130	Euryusa optabilis	VU, Ny Ög.	1			1			
2159	Holobus flavicornis		2			1			1
2161	Oligota parva		1						1
<b>SCIRTIDAE - Mjukbaggar</b>									
2198	Elodes minuta		1	1					
2202f.	Cyphon spp.		10	10					
2202	Cyphon coarctatus		5	3	1			1	
2205	Cyphon ochraceus		2					2	
2210	Cyphon padi		4		2	1	1		
2212	Prionocyphon serricornis	RR	2		1				1
<b>LUCANIDAE - Ekoxbaggar</b>									
2318	Sinodendron cylindricum		1		1				
<b>CANTHARIDAE - Flugbaggar</b>									
2360	Cantharis obscura		1			1			
2364	Cantharis figurata		1				1		
2377	Rhagonycha limbata		5			1		3	1
2378	Rhagonycha lignosa		1				1		
2389	Malthinus frontalis		4						4
2395	Malthodes minimus		2				1		1
2397	Malthodes marginatus		16		3		2	9	2
2400	Malthodes spathifer		4				2	2	
2401	Malthodes crassicornis		2					2	
<b>ELATERIDAE - Knäppare</b>									
2418	Athous niger		1		1				
2421	Athous haemorrhoidalis		5		3	1			1
2422	Athous subfuscus		3		1		2		
2442	Prosternon tessellatum		2		1	1			
2451	Calambus bipustulatus	NT	1						1
2461	Ampedus pomorum		1			1			
2466	Ampedus balteatus		2				2		
2478	Melanotus castanipes		2			1			1
2485	Dalopius marginatus		3	1		1			1
<b>EUCNEMIDAE - Halvknäppare</b>									
2498	Microrhagus lepidus	NT	1				1		
2503	Hylis procerulus	VU	1				1		
<b>THROSCIDAE - Småknäppare</b>									
2512	Trixagus carinifrons		3						3
<b>SCARABAEIDAE - Skarabägar</b>									

2600	Megatoma undata	Indikator	2			1		1	
<b>ANOBIIDAE - Trägnagare</b>									
2647	Ptinus rufipes		8			2	2		4
2659	Xestobium rufovillosum		2		1				1
2667	Ernobius abietis		1	1					
2697	Dorcatoma flavicornis	RR	1						1
2703	Dorcatoma dresdensis		2	1					1
<b>LYMEXYLIDAE - Varvsflugor</b>									
<b>CLERIDAE - Brokbaggar</b>									
2725	Thanasimus femoralis		1						1
<b>MELYRIDAE - Borstbaggar</b>									
2736	Aplocnemus nigricornis	Indikator	1	1					
2744	Dasytes cyaneus		1						1
2747	Dasytes plumbeus		13	2		6			5
2752	Charopus graminicola		1						1
2758	Cordylepherus viridis		2			1		1	
2760	Malachius bipustulatus		3	1					2
<b>BRACHYPTERIDAE - Kullerglansbaggar</b>									
<b>NITIDULIDAE - Glansbaggar</b>									
2781	Eपुरaea guttata	RR	1						1
2794	Eपुरaea marseuli		1			1			
2809	Eपुरaea aestiva		2		1				1
2827	Meligethes aeneus		3			1		1	1
2838	Meligethes pedicularius		1		1				
2864	Soronia grisea		4		1				2
2871	Cychramus luteus		1			1			
2872	Cryptarcha strigata	Indikator	3				1		2
2873	Cryptarcha undata	RR	32	1	1		7	4	19
2877	Pityophagus ferrugineus		1						1
<b>ASPIDIPHORIDAE - Slemsvampbaggar</b>									
2880	Arpidiphorus orbiculatus		4		4				
<b>MONOTOMIDAE - Gråbaggar</b>									
2890	Rhizophagus bipustulatus		1						1
<b>CRYPTOPHAGIDAE - Fuktbaggar</b>									
2944	Cryptophagus abietis		1	1					
2960	Cryptophagus pubescens		1				1		
2961	Cryptophagus micaceus	RR	4	1	3				
2965	Cryptophagus confusus	RR	1			1			
2967	Cryptophagus dentatus		2				1	1	
2969	Cryptophagus dorsalis		1			1			
2972	Cryptophagus scanicus		13				4	3	6
2976	Cryptophagus scutellatus		1			1			
2978	Cryptophagus pilosus		1				1		
2985	Antherophagus pallens		1	1					
2993	Atomaria ornata		1			1			
3001	Atomaria fuscata		2				1		1
3013	Atomaria nitidula		1					1	
3023	Atomaria umbrina		1			1			
<b>EROTYLIDAE - Trädsvampbaggar</b>									
3051	Triplax russica		2		1	1			
3055	Dacne bipustulata		1			1			
<b>CERYLONIDAE - Gångbaggar</b>									
3079	Cerylon ferrugineum		1						1
<b>COCCINELLIDAE - Nyckelpigor</b>									
3116	Scymnus limbatus		1						1
<b>CORYLOPHIDAE - Punktbaggar</b>									
3169	Orthoperus atomus		2		2				

CORTICARIIDAE - Mögelbaggar								
3177	Latridius hirtus		1		1			
3180	Latridius minutus		2			1		1
3186	Enicmus fungicola		1					1
3189	Enicmus rugosus		44	2	5	15	8	12
3203	Stephostethus pandellei	Indikator	2	1			1	
3210	Cartodere nodifer		2			2		
3242	Corticaria gibbosa		75	11	5	8	8	34
3243	Corticarina similata		3			1		1
3247	Corticarina fuscula		5		1		1	1
CISIDAE - Trädsvampborrare								
3276	Ennearthron cornutum		9	3		2		4
MYCETOPHAGIDAE - Vedsvampbaggar								
3307	Mycetophagus piceus	RR	1		1			
SALPINGIDAE - Trädbasbaggar								
3353	Salpingus planirostris		2		1		1	
3354	Salpingus ruficollis		11		8		2	1
TENEBRIONIIDAE - Svartbaggar								
3390	Diaperis boleti		2		2			
3450	Pseudocistela ceramboides	RR (4)	1					1
3453	Mycetochara flavipes	Indikator	2		2			
3457	Mycetochara linearis	Indikator	11		9			2
3460	Lagria hirta		1					1
SCRAPTIIDAE - Ristbaggar								
3464	Anaspis frontalis		6		3	1		1
3466	Anaspis marginicollis		8		3	2		1
3467	Anaspis thoracica		11		1		2	6
3471	Anaspis rufilabris		9	1	2	3		3
3472	Anaspis flava		1					1
MELANDRYIIDAE - Brunbaggar								
3512	Orchesia undulata		1		1			
3515	Abdera flexuosa	RR	1			1		
CERAMBYCIDAE - Långhorningar								
3548	Rhagium inquisitor		1				1	
3568	Anoplodera maculicornis		1			1		
3571	Anoplodera sanguinolenta		1			1		
3578	Leptura quadrifasciata		1				1	
3595	Aromia moschata	RR	1					1
3636	Leiopus nebulosus		1				1	
3655	Tetrops praeusta		2				2	
CHRYSOMELIDAE - Bladbaggar								
3775	Phaedon cochleariae		1			1		
3803	Phratora laticollis		3	1	1	1		
3851	Aphthona euphorbiae	RR	3					3
3909	Crepidodera fulvicornis		10				10	
3910	Crepidodera aurata		36	2	12		3	19
3912	Crepidodera nitidula		1					1
3917	Chaetocnema concinna		1					1
3933	Psylliodes picina		1				1	
ANTHRIBIDAE - Plattnosbaggar								
3975	Anthribus nebulosus		1			1		
APIONIDAE - Spetsvivar								
4026	Apion fulvipes		6				4	2
4029	Apion trifolii		1	1				
4033	Apion assimile		1					1
4051	Apion simile		1	1				
CURCULIONIDAE - Vivlar								

4167	<i>Sitona lineatus</i>		1					1		
4230	<i>Dorytomus taeniatus</i>		2	1					1	
4232	<i>Dorytomus rufatus</i>		1						1	
4258	<i>Tychius picirostris</i>		2			1				1
4288	<i>Curculio villosus</i>		1						1	
4291	<i>Curculio salicivorus</i>		1					1		
4292	<i>Curculio pyrrhoceras</i>		1					1		
4376	<i>Magdalis duplicata</i>		1					1		
4554	<i>Pityogenes chalcographus</i>		3		3					
4575	<i>Dryocoetes alni</i>		9						9	
4576	<i>Dryocoetes autographus</i>		6					2	4	
4591	<i>Xyleborinus saxesenii</i>	NT	57					1	13	43
Antal individer			876	68	160	138	143	196	171	
Antal taxa			297	35	51	65	54	65	50	
Rödlistepoäng			33	2	4	7,5	6	6,5	6,5	

## HEMIPTERA - HALVNINGAR

### CICADELLIDAE - Dvärgstritar

<i>Ledra aurita</i>	RR	1		1						
---------------------	----	---	--	---	--	--	--	--	--	--

### ARADIDAE - Barkskinnbaggar

<i>Aradus depressus</i>		1		1						
-------------------------	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--

## HYMENOPTERA - STEKLAR

### VESPIDAE - Getingar

<i>Dolichovespula media</i>		1				1				
<i>Dolichovespula saxonica</i>		16	1	1	6	2	1	5		
<i>Dolichovespula sylvestris</i>		1			1					
<i>Vespa crabro</i>	RR (2)	12	1	3	4			2	2	
<i>Vespa germanica</i>		3						2	1	
<i>Vespa rufa</i>		2			1			1		
<i>Vespa vulgaris</i>		87	4	1	34	5	21	22		

### FORMICIDAE - Myror

<i>Myrmica rubra</i>		2		2						
<i>Myrmica ruginodis</i>		21	1		12	4	4			
<i>Lasius platythorax</i>		47						47		
<i>Formica</i> spp.		109		4	62	30	11	2		

### SPHECIDAE - Rovsteklar

<i>Pemphredon lugubris</i>		10		3	4	3				
<i>Pemphredon montanus</i>		5			4	1				
<i>Pemphredon lugens</i>		1			1					
<i>Pemphredon inornatus</i>		2			2					
<i>Pemphredon lethifer</i>		1			1					
<i>Passaloecus corniger</i>		5			4	1				
<i>Passaloecus monilicornis</i>		1				1				
<i>Spilomena differens</i>		1				1				
<i>Spilomena exspectata</i>		3			2				1	
<i>Nitela spinolae</i>		1			1					
<i>Trypoxylon figulus</i>		15			15					
<i>Ectemnius cavifrons</i>		3			1	2				
<i>Ectemnius continuus</i>		1			1					
<i>Crossocerus distinguendus</i>		1		1						
<i>Crossocerus walkeri</i>	RR (4)	4				4				
<i>Crossocerus cetratus</i>		2				2				
<i>Crossocerus megacephalus</i>		1			1					
<i>Crossocerus subulatus</i>		2		1	1					

APIDAE - Samhällsbin							
Bombus barbutellus		1		1			
Bombus hortorum		2		2			
Bombus hypnorum		1					1
Bombus pascuorum		5		1	3		1
Bombus ruderarius		2				1	1
Andrena furcata		5			4		1
Chelostoma ranunculi		1					1
Hylaeus communis		4			4		
Lasioglossum calceatum		3			3		
Megachile lapponica		2					2

## LEPIDOPTERA - FJÄRILAR

### COSSIDAE - Träffjärilar

Cossus cossus		1					1
---------------	--	---	--	--	--	--	---

### NYMPHALIDAE - Praktfjärilar

Aphantopus hyperantus		1			1		
Argynnis paphia		1			1		

### NOCTUIDAE - Nattflyn

Griposia aprilina		1					1
-------------------	--	---	--	--	--	--	---

## DIPTERA - TVÅVINGAR

### TIPULIDAE - Storharkrankar

Ctenophora pectinicornis		1	1				
--------------------------	--	---	---	--	--	--	--

## PSEUDOSCORPIONES - KLOKRYPARE

### CHERNETIDAE - Blindklokrypare

Pselaphochernes dubius		1			1		
Pselaphochernes scorpioides		1					1

## STYLOMMATOPHORA - LANDLUNGSNÄCKOR

### CLAUSILIIDAE - Spötsnäckor

Cochlodina laminata		1			1		
---------------------	--	---	--	--	---	--	--